

Cirkulärnr: 1990:48
Diariernr: 1990:0639
Handläggare: Johan Carlström
Avdsek: KES Regional
Datum: 1990-03-21
Mottagare: Kommunstyrelsen
Rubrik: "Regionalpolitik för 90-talet". Regeringens proposition 1989/90:76

"Regionalpolitik för 90-talet." Regeringens proposition 1989/90:76

Fredagen den 9 mars lade industriministern fram den regionalpolitiska propositionen. Enligt preliminära uppgifter kommer den att behandlas i arbetsmarknadsutskottet i slutet av april, slutjusteras i mitten av maj och tas upp i riksdagen den 11 juni. I det följande redogörs kortfattat för de ur kommunernas synvinkel viktigaste förslagen.

Målen för regionalpolitiken ligger fast, dvs den ska inriktas på att ge människor tillgång till arbete, service och god miljö oavsett var de bor i landet. De konkreta förslagen i propositionen utmärks emellertid av en koncentration av stödet till de regioner som har störst behov.

De nuvarande tre stödområdena A, B och C ersätts av två: stödområde 1 och 2 enligt följande. (Nuvarande stödområdestillhörighet anges inom parentes.)

STÖDOMRÅDE 1:

Län, kommun (och församling)

Norrbottnens län

Arjeplog (A)
Arvidsjaur (B)
Gällivare (A)
Haparanda (A)
Jokkmokk (A)
Kalix (A)
Kiruna (A)
Pajala (A)
Överkalix (A)
Övertorneå (A)

Västerbottnens län

Dorotea (A)
Malå (B)
Sorsele (A)
Storuman (A)
Vilhelmina (A)
Åsele (A)

STÖDOMRÅDE 2:

Norrbottnens län

Boden, del av (Edefors och Gunnarsbyn) (C)
Piteå, del av (Markbygdens kyrkobokföringsdistrikt) (C)
Älvsbyn (B)

Län, kommun (och församling)

Jämtlands län

Berg (A)
Härjedalen (B)
Krokom, del av (Hotagen, Laxsjö, Föllinge, Offerdal och Alsen) (A)
Ragunda (A)
Strömsund (A)

Kopparbergs län

Avesta (C)
Ludvika (C)
Malung (B)
Mora, del av (Venjan och Våmhus) (B)¹⁾

Västerbottens län	Orsa (C) Smedjebacken (C) Vansbro (B) Älvdalen (B)
Bjurholm (B) Lycksele (B) Norsjö (B) Skellefteå, del av (Fällfors, Jörn och Kalvträsk) (B) Fagersta (C) Vindelns (B)	Västmanlands län Norberg (C) Skinnskatteberg (C)
Jämtlands län	Örebro län
Bräcke (B) Åre (B)	Hällefors (C) Ljusnarsberg (C)
Västernorrlands län	Värmlands län
Sollefteå (B) Sundsvall, del av (Holm och Liden) (C) Ånge (B) Örnsköldsvik, del av (Anundsjö, Björna, Skorped och Trehörning- sjö) (B)	Arvika (C) Eda (C) Filipstad (C) Hagfors (C) Munkfors (C) Torsby (C)
Gävleborgs län	
Hofors (C) Ljusdal (B)	

1) Västmanlands församling tillhör fortfarande inte något stödområde

Till dessa stödområden koncentreras huvuddelen av insatserna. Därutöver ska stöd till tjänsteföretag kunna ges till stödjepunkter, dvs större orter i eller i anslutning till stödområden, om etableringen är ett alternativ till lokalisering i storstad. Sådant stöd beslutas av regeringen i varje enskilt fall. Några särskilt utpekade "mellanstäder" enligt regionalpolitiska kommitténs (REK 87) modell föreslås inte.

Kommuner kan också placeras i tillfälligt stödområde efter beslut av regeringen. Det är då fråga om orter som genom strukturella förändringar är i behov av stöd under en kortare period. Regeringen avser att senare besluta om inplacering av Kramfors, Nordanstig, Söderhamns, Storfors, Karlskoga och Degerfors kommuner i tillfälligt stödområde. Vidare kan regeringen i särskilda fall fatta beslut om stöd utanför stödområdet.

Stöd till företagsutveckling m m ska i fortsättningen kunna ges i tre former: lokaliseringsbidrag, utvecklingsbidrag och sysselsättningsbidrag. Det innebär att stödformerna lokaliseringslån, regionalt utvecklingskapital, offertstöd och investeringsbidrag avskaffas.

Lokaliseringsbidrag ska kunna ges till investeringar i maskiner och byggnader, max 35 % i stödområde 1 och 20 % i stödområde 2.

Utvecklingsbidrag är en ny stödform som kan lämnas till investeringar i marknadsföring, produktutveckling etc i stödområdena. Max 50 % eller 500 000 kr per projekt.

Sysselsättningsbidrag kan ges till företag i stödområde 1 och 2. Det ska uppgå till sammanlagt 200 000 kr resp 120 000 kr under fem år per nytt varaktigt årsarbetstillfälle.

Ärenden om dessa tre bidragsformer handläggs av länsstyrelsen, som också ska svara för uppföljningen.

Nedsättningen av sociala avgifter kommer att omfatta 10 procentenheter i stödområde 1 under en tioårsperiod och 5 procentenheter i övriga Norrbotten under en femårsperiod, räknat från den 1 januari 1991. Nedsättningen föreslås gälla tillverkningsindustri (dock inte basindustri), produktionsvaruinriktad partihandel, uppdragsverksamhet, hotell-, pensionats- och campingverksamhet eller restaurang- och kaféverksamhet som bedrivs i kombination med hotell-, pensionats- eller campingverksamhet. Den gäller inte kommuner eller andra statliga myndigheter än statens affärsdrivande verk.

Stiftelsen Industricentra föreslås avvecklas och en del av de medel som därvid frigörs användas till utveckling av näringslivet i de åtta kommuner som berörs.

Den ganska omfattande satsning på infrastrukturen i form av utbildning och kommunikationer som REK 87 föreslog saknas praktiskt taget helt i propositionen. I vissa delar kommer förslag att läggas senare. Dock föreslås att 35 milj kr avsätts under den kommande treårsperioden för FoU-verksamhet med tyngdpunkt på det tekniska området, för följande högskoleenheter; Östersund, Sundsvall/Härnösand, Falun/Borlänge, Gävle/Sandviken, Karlstad, Örebro, Eskilstuna/Västerås, Växjö, Kalmar och Karlskrona/Ronneby.

REK 87 hade föreslagit att en del av vinsterna från vattenkraft, producerad vid äldre kraftverk, skulle användas för att bli finansiera infrastrukturåtgärder i inlandet. En utredning har nyligen tillsatts för att utreda frågor om sådana vinster. I propositionen föreslås nu att 330 milj kr av regionalpolitiska medel ska anvisas för satsningar på infrastrukturen i inlandet: 200 milj kr avser stödområde 1. Ansvar för initiativ och genomförande läggs på länsstyrelserna i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län gemensamt. 130 milj kr disponeras av regeringen för insatser i stödområde 1 och 2 och för vissa insatser i stödjepunkter enligt ovan.

Medlen för regionala utvecklingsinsatser ("länsstyrelsernas projektanslag") föreslås utökas med 100 milj kr till totalt 900 milj kr. Deras användningsändamål renodlas något, till att omfatta lokaliseringsbidrag och utvecklingsbidrag som nämnts ovan, samt projektverksamhet och glesbygdstöd. Inom dessa områden sker samtidigt en viss breddning, som t ex möjlighet att ge projektstöd inom kulturområdet och att "främja en väl fungerande kommunal näringslivsutveckling".

När det gäller glesbygdstödet görs följande förändringar. - Högsta belopp för avskrivningslån vid stöd till företag höjs från 300 000 kr till 350 000 kr. - Avskrivningslån ska kunna lämnas även till immateriella investeringar, t ex samordnade marknadsföringsinsatser. - Högsta belopp för avskrivningslån till uthyrningsstugor höjs från 45 000 kr till 50 000 kr. - Högsta belopp för bidrag till kommersiell service höjs från 60 000 kr till 80 000 kr.

Samtidigt slopas IKS-stödet och stödet till samhällelig service i glesbygd.

Glesbygdsdelegationen ombildas till myndighet med utökad och delvis ny verksamhet och lokaliseras till Östersund.

Särskilda regionalpolitiska insatser görs i Jämtlands län med 46 milj kr och med inriktning på näringslivsutveckling, förstärkning av högskolan, teknikspridning, arbetsmarknadsåtgärder och kultursatsningar.

Länsstyrelserna ges ett mer uttalat samordningsansvar för STATENS regionala utvecklingsinsatser och för allt regionalpolitiskt företagsstöd.

I årets budgetproposition togs i avvaktan på den regionalpolitiska propositionen upp samma belopp som förra året, nämligen 1 897 milj kr. Med anledning av den regionalpolitiska propositionen kommer industriministern att föreslå att ytterligare 230 milj kr anvisas på tilläggsbudget för innevarande budgetår.

För budgetåret 1990/91 föreslås sammanlagt 2 250 milj kr för regionalpolitiska åtgärder.

Frågor och synpunkter tas gärna emot av Johan Carlström, tfn 08 - 772 43 77.

SVENSKA KOMMUNFÖRBUNDET
Kommunalekonomi och samhällsplanering
Sektionen för regional- och näringspolitik

Johan Carlström